

ระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมศาสตร์*
A SYSTEM OF TEAM TEACHING USING EXPERIENCE - BASED
APPROACH FOR STUDENT TEACHERS AT MAHAMAKUT BUDDHIST
UNIVERSITY, SRITHAMMASOKKARAJ CAMPUS

พระมหาโยธิน มหาวีโร (มาศสุข)

Phramaha Yothin Mahaviro (Massuk)

พระมหาสมบุญ สุธมโม

Phramaha Somboon Suthummo

พระวิเทศพรหมคุณ

Phrawidesbrommakun

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

E-mail: 6301205227@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมศาสตร์ 2) ทดสอบประสิทธิภาพระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ และ 3) รับรองระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน จำนวน 13 คน 2) นักศึกษาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาเขตศรีธรรมศาสตร์ จำนวน 70 คน การทดลองใช้ระบบการสอนที่พัฒนาโดยเป็นการ ทดสอบประสิทธิภาพเบื้องต้น แบบเดี่ยว 3 คน แบบกลุ่ม 9 คน และแบบภาคสนาม 30 คน รวมจำนวน 42 คน และทดลองสอนจริงกลับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 28 คน เพื่อหาประสิทธิภาพ ของระบบการสอน 3) ประเมินรับรองประสิทธิภาพของระบบจากผู้ทรงคุณวุฒิ สถิติที่ใช้ในการ วิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย จำนวนร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนของแบบวัด ความสามารถ สถิติที่ใช้ทดสอบประสิทธิภาพของระบบ

* Received 23 February 2023; Revised 23 September 2023; Accepted 25 September 2023

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโศกราช ประกอบด้วย 1) วิเคราะห์บริบท 2) ปัจจัยนำเข้า 3) กระบวนการ 4) ผลลัพธ์ และ 5) ผลย้อนกลับ

2. ผลการทดสอบประสิทธิภาพระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ แบบภาคสนาม พบว่า มีค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 84.07/85.46 ซึ่งมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 85/85

3. ผลการรับรองคุณภาพ ผู้ทรงคุณวุฒิรับรองการประเมินระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ พบว่า ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด

คำสำคัญ: ระบบการสอน, การสอนเป็นทีม, อิงประสบการณ์

ABSTRACT

The study consisted of the following objectives: 1) to develop a system of team teaching using experience-based approach for student teachers at Mahamakut Buddhist University, Srithammasokkaraj Campus; 2) to test the efficiency of a team teaching system using experience-based approach for student teachers at Mahamakut Buddhist University, Srithammasokkaraj Campus; and 3) to certify a system of team teaching using experience-based approach for student teachers at Mahamakut Buddhist University, Srithammasokkaraj Campus. The study employed research and development (R&D) method. The sample group used included the following: 1) 13 experts; 2) 70 student teachers at Mahamakut Buddhist University, Srithammasokkaraj Campus. The developed teaching system was experimented for its initial efficiency on 3 individuals, a group of 9 persons, and 30 participants in a field study, for a total of 42 persons. It was also used to teach with a sample group of 28 persons to find the efficiency of the teaching system; and 3) The efficiency of the teaching system was assessed by experts. The statistics used included mean, percentage, standard deviation, content validity, questionnaire reliability, and a comparison of competency test scores.

The following results are found:

1. A system of team teaching using experience-based approach for student teachers at Mahamakut Buddhist University, Sri Thammasokrat Campus

consists of the following elements: 1) Context analysis 2) Input 3) Process 4) Output and 5) Feedback.

2. From testing the efficiency of a team teaching system using experience-based approach in a field study, the findings revealed efficiency E_1/E_2 equal to 84.07/ 85.46, which is according to the standard criteria of 85/85.

3. From certifying a system of team teaching using experience-based approach by considering the 5-level criteria, the findings found that the mean is equal to 4.43, indicating that the propriety is at the highest level.

Keywords: Teaching system, Team teaching, Experience based

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และการใช้เทคโนโลยีมีการคิดค้นที่ก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิทยาการใหม่ ๆ เกิดขึ้นทุกวัน เป็นผลทำให้เกิดความรู้ใหม่ และการเปลี่ยนแปลงความรู้อยู่ตลอดเวลาโดยปราศจากพรมแดน การศึกษาในฐานะที่เป็นปัจจัยสำคัญในสังคมที่ทำหน้าที่ในการพัฒนามนุษย์ จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวคิด รูปแบบ กระบวนการ และวิธีการให้การศึกษาก่อนสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงในบริบทของโลก เพื่อให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข โดยพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พุทธศักราช 2562 มีจุดมุ่งหมาย เพื่อสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรม ผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง โดยมีมาตรฐานการอุดมศึกษา ข้อกำหนดขั้นต่ำเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ และเกณฑ์อื่นในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ข้อกำหนดขั้นต่ำของหลักสูตรการศึกษา และข้อกำหนดขั้นต่ำของเกณฑ์ในการขอตำแหน่งทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานอื่นตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2562)

การพัฒนาการศึกษาจึงให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม โดยการพัฒนาด้านครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาโดยยึดหลักสมรรถนะ (Competency base approach) มีการกำหนดสมรรถนะวิชาชีพครู 3 ด้าน คือ 1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู 2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน และ 3) มาตรฐานการปฏิบัติตน และสำคัญในข้อที่ 6 คือ การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน กำหนดการทำงานเป็นทีมไว้ในความรู้ข้อที่ 9 การทำงานเป็นทีม

การทำงานเป็นทีม คือ การทำงานของกลุ่มสมาชิกมากกว่า 1 คนขึ้นไป โดยกลุ่มสมาชิกนั้นต้องมีจุดประสงค์เดียวกันทำด้วยกันและทุกคนต้องยอมรับร่วมกัน มีการวางแผน

กระบวนการทำงานร่วมกัน การทำงานเป็นทีมจึงมีความสำคัญเป็นสิ่งจำเป็นในการเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับ ปาร์คเกอร์ (Parker) ได้อธิบายว่า ทีมเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์ และต้องพึ่งพากันเพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายหรือปฏิบัติงานให้เสร็จสมบูรณ์ คนกลุ่มนี้มีเป้าหมายร่วมกันและยอมรับว่าวิธีเดียวที่จะทำงานให้สำเร็จ คือ การทำงานร่วมกัน (Parker, G. M, 1990) และสอดคล้องกับยงยุทธ เกษสาคร ได้ให้ความหมายว่า การทำงานเป็นทีมว่า การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมาทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้ปฏิบัติต่างก็เกิดความพอใจในการทำงานนั้น (ยงยุทธ เกษสาคร, 2541) เพื่อให้เกิดการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีมนั้นต้องมีการให้ความร่วมมือกับเพื่อนในทีมมีการประสานงานสนับสนุนเพื่อให้ภารกิจสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับสำนักการศึกษา ได้กำหนดให้สมรรถนะการทำงานเป็นทีม ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ การให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนเพื่อนร่วมงาน การแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตามได้อย่างเหมาะสม การปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และกลุ่มคนที่หลากหลาย และการเสริมแรง ให้กำลังใจ ส่งเสริม สนับสนุนเพื่อนร่วมงานในการปฏิบัติ (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2550) ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้ให้ความเห็นว่า การทำงานเป็นทีม ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ การให้ความร่วมมือ การประสานงาน การสนับสนุน และความสามารถในการนำทีม (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2552)

ระบบการเรียนการสอน เป็นการจัดองค์ประกอบการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์กัน เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนความสละสลวยในการนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี ให้ความหมายของระบบการสอน คือ สภาพลักษณะของการเรียนการสอนที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญซึ่งได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระเบียบตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อต่าง ๆ โดยประกอบด้วยกระบวนการหรือขั้นตอนสำคัญในการเรียนการสอน รวมทั้งวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่สามารถช่วยให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดที่ยึดถือซึ่งได้รับการพิสูจน์ทดสอบหรือยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นแบบแผนในการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะของระบบนั้น ๆ (ทิศนา ขัมมณี, 2547)

การสอนแบบอิงประสบการณ์ (Experience based approach-EBA) ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ได้กล่าวว่า เป็นวิธีสอนที่กำหนดประสบการณ์ที่คาดหวัง เพื่อให้ผู้เรียนได้เผชิญ ผจญ และเผชิญประสบการณ์ด้วยการเสาะแสวงหาความรู้ที่เป็นเนื้อหาสาระสำหรับประกอบภารกิจ/งาน และทักษะความชำนาญจากแหล่งวิทยาการที่ชี้แนะ หรือจัดเตรียมให้มาใช้ในการเรียน เพื่อให้ได้ประสบการณ์ที่กำหนดไว้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2545) และการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) เป็นการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมหรือการปฏิบัติ ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมเพื่อนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจเชิงนามธรรมโดย

ผ่านการสะท้อนประสบการณ์ การคิดวิเคราะห์ การสรุปเป็นหลักการ ความคิดรวบยอด และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential learning cycles) มีทักษะและพัฒนาการเรียนรู้ตามขั้นตอนต่อไปนี้ คือ

ขั้นตอนที่ 1 ประสบการณ์รูปธรรม (Concrete Experience) เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ประสบการณ์จากการลงมือปฏิบัติกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดไว้ กิจกรรมอาจเป็นการทดลองการอ่าน การดูวีดิทัศน์ การฟังเรื่องราว การพูดคุยสนทนา การทำงานเป็นกลุ่ม บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง และการนำเสนอผลการปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 2 การสะท้อนประสบการณ์และการอภิปราย (Reflective Observation and Discussion) หรือ Reflect เป็นขั้นที่ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น และความรู้สึกของตนเองจากประสบการณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมและแลกเปลี่ยนกับสมาชิกในกลุ่ม ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ถึงความคิด ความรู้สึกของคนอื่นที่แตกต่างหลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขวางขึ้น และผลของการสะท้อนความคิดเห็น หรือการอภิปรายจะทำให้ได้แนวคิด หรือข้อสรุปที่มีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 การสรุปความคิดรวบยอด หลักการ องค์ความรู้ (Abstract Conceptualization) เป็นขั้นที่ผู้เรียนร่วมกันสรุปข้อมูล ความคิดเห็น ที่ได้จากการสะท้อนความคิดเห็น และอภิปรายในขั้นที่ 2 ในขั้นนี้ครูอาจใช้คำถามกระตุ้นผู้เรียนให้ช่วยกันสรุปข้อคิดเห็น กรณีที่กิจกรรมนั้นเป็นเรื่องของข้อมูลความรู้ใหม่ ครูอาจเสริมข้อมูล ข้อเท็จจริงในประเด็นนั้น ๆ เพิ่มเติม (Adding) โดยการอธิบายบอกกล่าว การให้อ่านเอกสาร การดูวีดิทัศน์ ฯลฯ เพื่อเติมเต็มประสบการณ์ใหม่ให้ผู้เรียนสามารถสรุปเป็นหลักการ ความคิดรวบยอด หรือองค์ความรู้ใหม่ได้ แล้วอาจให้ผู้เรียนสรุปโดยการเขียนบันทึกสรุปผลการเรียนรู้ การเขียนแผนผังความคิด (Mind map) การเสนอแผนภาพหรือแผนภูมิโดยใช้แผนผังกราฟิก (Graphic organizers) การสรุปเป็นกรอบงาน (Framework) ตัวแบบหรือแบบจำลองความคิด (Model)

ขั้นตอนที่ 4 การทดลอง/ประยุกต์ใช้ความรู้ (Active Experimentation /Application) ในขั้นนี้ ผู้เรียนจะต้องนำความคิดรวบยอด องค์ความรู้ หรือข้อสรุปที่ได้จากขั้นตอนที่ 3 ไปทดลอง ประยุกต์ใช้ กิจกรรมการเรียนการสอนส่วนมากมักจะขาดองค์ประกอบการทดลอง/ประยุกต์ใช้แนวคิด ซึ่งถือว่าเป็นขั้นตอนสำคัญที่ผู้สอนจะได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รู้จักการประยุกต์ใช้ความรู้ และนำไปใช้ได้จริง กิจกรรมที่เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ความรู้ เช่น การทำโครงการ การจัดกิจกรรมเผยแพร่ข้อมูลความรู้ การจัดกิจกรรมรณรงค์ (Campaign) ในการจัดกิจกรรมเรียนรู้เชิงประสบการณ์ จำเป็นต้องจัดกิจกรรมให้ครบวงจรทั้ง 4 องค์ประกอบ เพราะองค์ประกอบทั้ง 4 มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องอย่างเลื่อนไหลต่อเนื่องส่งผลถึงกัน (พิชาติ แก้วพวง, 2563) การเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นกระบวนการสร้างความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์เชิงสร้างสรรค์รูปแบบการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ที่ตอบสนองต่อความต้องการตามบริบท (Kolb, A. Y., & Kolb, D. A, 2005) ได้แก่ 1) สร้างประสบการณ์ (Concrete Experience) เป็นขั้นลงมือ

หรือทำกิจกรรมจากสภาพจริงโดยอาจารย์ผู้สอนมอบหมายให้นักศึกษาเรียนรู้จากสถานการณ์จริงด้วย การค้นคว้า การสัมภาษณ์ การทดลองการปฏิบัติจริง 2) การสะท้อนการเรียนรู้ (Reflective Observation) เป็นขั้นของการทบทวนข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้า รวมทั้งการให้นักศึกษาอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนด้วยกันในกลุ่ม (Discussion) เพื่อความเข้าใจที่ชัดเจน ขั้นที่ 3) การสรุปองค์ความรู้ (Abstract Conceptualization) เป็นขั้นของการสรุปผลการเรียนรู้จากทั้ง 2 ขั้นข้างต้น อาจารย์ร่วมกันสรุปหรือแต่ละคนสรุปก็ได้นับเป็นการสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยผ่านประสบการณ์หรือการลงมือกระทำโดยเพื่อนในชั้นเรียนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นที่ได้ค้นคว้า และ 4) การประยุกต์ใช้ความรู้ (Active Experimentation) เป็นขั้นของการนำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ประยุกต์ใช้จริงในการทำโครงการ การทดลอง การปรับใช้กับชีวิตประจำวันการแก้ปัญหา หรือการค้นคว้าวิจัยต่อไป (นงนุช เสือพุมิ และคณะ, 2560)

การเรียนรู้จากประสบการณ์เป็นกระบวนการขั้นพื้นฐานแต่มีความสำคัญยิ่งต่อการแสวงหาความรู้ถ้าหากผู้เรียนไม่สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ผู้เรียนจะไม่สามารถแสวงหาความรู้หรือฝึกฝนทักษะต่าง ๆ และอาจจะทำผิดพลาดซ้ำแล้วซ้ำเล่า ในที่สุดก็จะไม่สามารถปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้การเรียนรู้จากประสบการณ์จึงมีความสำคัญมากที่สุดในการบรรเทาทักษะการดำรงชีวิตเนื่องจากทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดจากการกระทำล้วนเป็นผลที่ได้จากประสบการณ์ (Honey, P., & Mumford, A, 1992) และขั้นตอนการสอนแบบอิงประสบการณ์ มี 7 ขั้นตอน ของ ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ดังนี้ คือ

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ (Pretest) เป็นการศึกษาประสบการณ์เดิมของนักเรียนก่อนที่จะเผชิญประสบการณ์ โดยทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์

ขั้นตอนที่ 2 ปฐมนิเทศการเผชิญประสบการณ์ (Briefing) เป็นการอธิบายวัตถุประสงค์ของประสบการณ์ เสนอประสบการณ์ อธิบายภารกิจและงาน ชี้แนะแหล่งความรู้ สื่อและสิ่งอำนวยความสะดวก และระบุผลที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ขั้นตอนที่ 3 เผชิญประสบการณ์ (Coping) เป็นการเข้าสู่กระบวนการเผชิญประสบการณ์ด้วยการดำเนินการตามขั้นตอนหลักของการ เผชิญ ผจญ และเผชิญจนกระทั่งเกิดประสบการณ์ที่สมบูรณ์ขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 รายงานความก้าวหน้า (Reporting) เป็นการทำให้ทราบว่าภารกิจที่นักเรียนทำในขั้นเผชิญสถานการณ์ได้ดำเนินการในขั้นตอนใด และมีปัญหาอุปสรรคอย่างไร

ขั้นตอนที่ 5 รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ (Debriefing) เป็นการรายงานผลที่นักเรียนได้เผชิญประสบการณ์แต่ละประสบการณ์

ขั้นตอนที่ 6 สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ (Conclusion) เป็นการสรุปผลการเผชิญประสบการณ์โดยผู้เรียนและผู้สอนช่วยกันสรุป

ขั้นตอนที่ 7 ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ (Protest) เป็นการศึกษาความก้าวหน้าของผู้เรียนโดยทำแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556)

ดังนั้นผู้วิจัย มีความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูในด้านการทำงานเป็นทีม สภาพปัญหาความต้องการด้านการทำงานเป็นทีม แนวคิดการสอนแบบอิงประสบการณ์ (Experiential based approach-EBA) และการทำงานแบบเป็นทีม สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช ผู้วิจัยเห็นคุณลักษณะที่ส่งเสริมการใช้แนวคิดการสอนแบบอิงประสบการณ์ นำมาพัฒนาระบบการสอนการทำงานแบบเป็นทีม เพื่อให้ได้มีระบบการสอนเป็นทีม แบบอิงประสบการณ์ เพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อพัฒนาระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช
2. เพื่อทดสอบประสิทธิภาพระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช
3. เพื่อรับรองระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนในการวิจัยระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช โดยใช้กระบวนการวิจัยดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) เป็นการศึกษาค้นคว้าคิดค้นอย่างเป็นระบบ มีความน่าเชื่อถือ มีเป้าหมายในการพัฒนาระบบการสอน และทดลองใช้งานได้ผลเป็นที่น่าพอใจ แล้วนำไปเผยแพร่พัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

- 1) อาจารย์ผู้สอนรายวิชา ED1140-62 ภูมิศาสตร์กายภาพกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและประชากร (Physical geography and environment and population development) หรือเกี่ยวข้อง

2) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบระบบการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา และ ผู้เชี่ยวชาญด้านภูมิศาสตร์

3) นักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1 - 4 ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 70 รูป/คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1) อาจารย์ผู้สอนรายวิชาภูมิศาสตร์กายภาพกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและประชากร หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา จำนวน 10 คน

2) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 13 คน แบ่งออกเป็น 1) ด้านหลักสูตรและการสอนสังคมศึกษา จำนวน 8 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบระบบการสอน จำนวน 2 คน และ 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน

2.3 นักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 3 - 4 ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 28 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ลักษณะประชากร การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ และเครื่องมือใช้ในการประเมินผล

3.2 ตัวแปรกลาง (Intermate Variables) คือ กระบวนการวิจัย 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาองค์ความรู้ 2) ประเมินความต้องการต้นแบบชิ้นงาน 3) พัฒนารอบแนวคิด 4) สอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ 5) ร่างต้นแบบเกี่ยวกับการพัฒนาระบบ 6) ประเมิน ทดสอบ ประสิทธิภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และ 7) เสนอรายงานฉบับสมบูรณ์

3.3 ตัวแปรตาม (Dependents Variables) คือ ระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช

4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับรายวิชา ED1140 - 62 ภูมิศาสตร์กายภาพกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและประชากร (Physical geography and environment and population development) หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา หลักสูตรใหม่ (พ.ศ. 2562) มีทั้งหมด 3 หน่วย จำนวน 9 ชั่วโมง นำมาใช้ทำการวิจัยสำหรับ นักศึกษาวิชาชีพครู 3 หน่วยการเรียนรู้

หน่วยที่ 1 หลักพื้นฐานในการศึกษาภูมิศาสตร์

หน่วยที่ 2 พิกัดทางภูมิศาสตร์

หน่วยที่ 3 เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ใช้ในการศึกษา

5. ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดวิธีการขั้นตอนการวิจัย และพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรมของ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2545) ประกอบด้วย 7 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับระบบการสอน
2. ประเมินความต้องการต้นแบบชิ้นงานโดยการสำรวจระบบการสอน
3. พัฒนารอบแนวคิดเกี่ยวกับระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์
4. สอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับกรอบแนวคิดเกี่ยวกับระบบการสอน
5. ร่างต้นแบบเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการสอน
6. ประเมิน ทดสอบ ประสิทธิภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
7. เสนอรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

6. เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย

6.1 เครื่องมือวิจัยที่เป็นต้นแบบชิ้นงาน ได้แก่ ระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช

6.2 เครื่องมือวิจัยที่ประเมินผลกระทบ ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการระบบการสอน แบบประเมินวิพากษ์ แบบประเมินความสามารถในการทำงานเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ และแบบประเมินรับรองระบบการสอนจากผู้ทรงคุณวุฒิ

7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

7.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เปอร์เซ็นไทล์ (Percentile)

7.2 การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

3. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

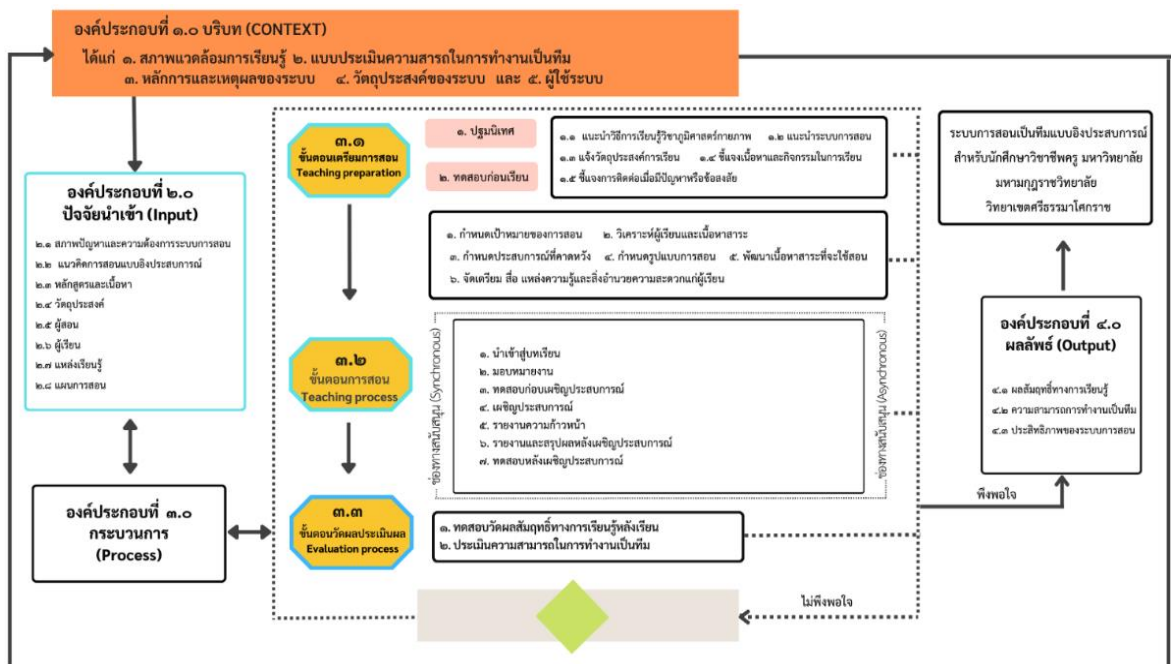
ผลการวิจัย

ระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยผลการวิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาเพื่อนวัตกรรม และแสดงการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ผลการพัฒนาระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช

หลังจากพัฒนา (ร่าง) ระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูล

วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง และสรุปคำตอบต่อคำถามการวิจัย เพื่อการนำมาใช้ในการออกแบบและพัฒนานวัตกรรมจากด้วยการศึกษาค้นคว้าความรู้จากเอกสาร ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการศึกษาความต้องการ จากนั้นกำหนดกรอบแนวคิด (Conceptual framework) แล้วทำการออกแบบและพัฒนาตามกรอบแนวคิดที่ผ่านการกลั่นกรองสำหรับการพัฒนาระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ผู้วิจัยได้เรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการสอนสังคมศึกษา จำนวน 13 คน เข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อตรวจสอบและประเมิน (ร่าง) กรอบแนวคิดต้นแบบระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ พร้อมร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และความเป็นไปได้ของการนำระบบการสอนไปใช้ โดยการสนทนากลุ่มรายงานตามประเด็น ผลปรากฏดังภาพ

ภาพที่ 1 ระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรม มาศกรราช ทดลองสอนจริงตามเกณฑ์ E_1/E_2 โดยใช้เกณฑ์ประสิทธิภาพ 85/85

การทดสอบประสิทธิภาพ ของระบบการสอน	จำนวนนักเรียน	ประสิทธิภาพด้าน กระบวนการ (E_1)	ประสิทธิภาพด้าน ผลลัพธ์ (E_2)
ทดลองสอนจริง	28	84.07	85.46

การทดลองกับนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 28 คน คะแนนเฉลี่ยจากคะแนนที่ได้ระหว่างเรียนจากการทำแบบฝึกหัด (E_1) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 84.07 (E_2) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 85.46 แสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพของระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น นั้นมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 85/85

ตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน หลังการใช้ระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ ทดลองสอนจริง

แบบทดลองสอนจริง							
การทดสอบผลสัมฤทธิ์	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	df	t	P
ก่อนเรียน	28	100	54.57	10.66	27	15.73	.00**
หลังเรียน		100	85.46	2.62			

**มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01, ค่าวิกฤต (t Critical one-tail) = 2.77

การทดสอบประสิทธิภาพเบื้องต้น (Trial run) ครั้งที่ 4 แบบทดลองสอนจริง จำนวน 28 คน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เท่ากับ 85.46 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน เท่ากับ 54.57 เมื่อทำการพิจารณาจากค่า t เท่ากับ 15.73 และค่าวิกฤติที่ระดับนัยสำคัญ .01 เท่ากับ 2.77 ($t > 2.77$) และค่า p-Value หรือค่า Sig. ที่คำนวณได้มีค่า .00 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่าที่กำหนดไว้คือ .01 ($p < .01$) แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านระบบการสอนที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความสามารถในการทำงานเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ ด้านการประเมินตนเอง

ด้านการประเมินตนเอง	ผลการประเมินความสามารถในการทำงานเป็นทีม					
	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การแสดงบทบาทการเป็นผู้นำ	3.51	0.23	มาก	4.30	0.08	มากที่สุด
2. การสนับสนุน	3.80	0.22	มาก	4.29	0.14	มากที่สุด
3. การปรับตัว	3.07	0.14	ปานกลาง	4.33	0.10	มากที่สุด
4. การสร้างแรงจูงใจ	3.63	0.14	มาก	4.44	0.20	มากที่สุด
5. การกำหนดบทบาทหน้าที่	3.37	0.09	ปานกลาง	4.51	0.22	มากที่สุด
6. การมีความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก	3.95	0.25	มาก	4.43	0.15	มากที่สุด
ผลรวม	3.55	0.06	มาก	4.38	0.15	มากที่สุด

ผลการประเมินการทำงานเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพรู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ด้านการประเมินตนเองก่อนเรียน ซึ่งระดับความพึงพอใจอยู่ที่ระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก มากที่สุด รองลงมาการสนับสนุน และการสร้างแรงจูงใจ หลังเรียนซึ่งระดับความพึงพอใจอยู่ที่มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นพบว่า การกำหนดบทบาทหน้าที่ มากที่สุด รองลงมา การสร้างแรงจูงใจ และการมีความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ผลการประเมินความสามารถในการทำงานเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ ด้านการประเมินสมาชิกในทีม

ด้านการประเมินสมาชิกในทีม	ผลการประเมินความสามารถในการทำงานเป็นทีม					
	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การแสดงบทบาทการเป็นผู้นำ	3.56	0.30	มาก	4.48	0.23	มากที่สุด
2. การสนับสนุน	3.94	0.22	มาก	4.38	0.13	มากที่สุด
3. การปรับตัว	3.61	0.24	มาก	4.38	0.12	มากที่สุด
4. การสร้างแรงจูงใจ	3.78	0.27	มาก	4.41	0.17	มากที่สุด
5. การกำหนดบทบาทหน้าที่	3.43	0.08	มาก	4.43	0.14	มากที่สุด
6. การมีความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก	3.40	0.11	ปานกลาง	4.51	0.27	มากที่สุด
ผลรวม	3.62	0.09	มาก	4.43	0.06	มากที่สุด

ผลการประเมินการทำงานเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมศาสตร์ ด้านการประเมินสมาชิกในทีม ก่อนเรียน ซึ่งระดับความพึงพอใจอยู่ที่ระดับมากที่สุด พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การสนับสนุนมากที่สุด รองลงมา การสร้างแรงจูงใจ และการปรับตัวหลังเรียน ซึ่งระดับความพึงพอใจอยู่ที่มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นพบว่า การมีความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก มากที่สุด รองลงมา การแสดงบทบาทการเป็นผู้นำและการสร้างแรงจูงใจ ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ผลการประเมินการทำงานเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ ด้านครูผู้สอนประเมิน

ด้านครูผู้สอนประเมิน	ผลการประเมินความสามารถในการทำงานเป็นทีม					
	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การแสดงบทบาทการเป็นผู้นำ	4.15	0.24	มาก	4.40	0.13	มากที่สุด
2. การสนับสนุน	4.04	0.23	มาก	4.49	0.12	มากที่สุด
3. การปรับตัว	3.61	0.21	มาก	4.50	0.20	มากที่สุด
4. การสร้างแรงจูงใจ	3.66	0.15	มาก	4.47	0.18	มากที่สุด
5. การกำหนดบทบาทหน้าที่	3.13	0.07	ปานกลาง	4.46	0.18	มากที่สุด
6. การมีความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก	3.38	0.18	ปานกลาง	4.49	0.24	มากที่สุด
ผลรวม	3.66	0.06	มาก	4.47	0.04	มากที่สุด

ผลการประเมินการทำงานเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมศาสตร์ ด้านครูผู้สอนประเมินก่อนเรียน ซึ่งระดับความพึงพอใจอยู่ที่ระดับมากที่สุด พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การแสดงบทบาทการเป็นผู้นำมากที่สุด รองลงมา การสนับสนุนและการสร้างแรงจูงใจ หลังเรียน ซึ่งระดับความพึงพอใจอยู่ที่มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นพบว่า การปรับตัว มากที่สุด รองลงมา การมีความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก และการสร้างแรงจูงใจ ตามลำดับ

ผลการรับรองคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิของระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมศาสตร์

ผลประเมินรับรองระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมศาสตร์ ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.71 - 5.00 และค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.43 หมายความว่า การประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน มีความเห็นว่า “ระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมศาสตร์” มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และได้ให้ข้อสรุป คือ “ระบบการสอนมีความเหมาะสมดี จำนวน 7 คน

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง ระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสีทราข จากการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำผลมาอภิปรายผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

ผลการพัฒนาระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสีทราข

1. องค์ประกอบของระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสีทราข ประกอบด้วย องค์ประกอบ 5 องค์ประกอบตามแนวคิดการจัดระบบ (Systems approach) และ CIPOF Model คือ 1) บริบท (Context) 2) ปัจจัยนำเข้า (Input) 3) กระบวนการ (Process) 4) ผลลัพธ์ (Output) และ 5) ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ทั้งนี้เพราะระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์เป็นระบบที่มีกระบวนการที่ชัดเจน มีขั้นตอนการปฏิบัติเป็นระเบียบ มีแนวทางไปในทิศทางเดียวกันทำให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2545) ได้กล่าวถึงความหมายของ “ระบบ” ไว้ว่า ระบบ หมายถึง ผลรวมของหน่วยย่อยซึ่งทำงานเป็นอิสระจากกัน แต่มีปฏิสัมพันธ์กันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. การสอนเป็นทีม จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเอกสารเกี่ยวกับการสอนแบบอิงประสบการณ์ เพื่อนำข้อมูลมากำหนดองค์ประกอบ การออกแบบระบบการสอน จากการศึกษาวิเคราะห์สังเคราะห์ และสรุปเป็นองค์ประกอบ คือ 1) การแสดงบทบาทการเป็นผู้นำ 2) การสนับสนุน 3) การปรับตัว 4) การสร้างแรงจูงใจ 5) การกำหนดบทบาทหน้าที่ 6) การมีความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้ให้ความเห็นว่า การทำงานเป็นทีม ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ การให้ความร่วมมือ การประสานงาน การสนับสนุน และความสามารถในการนำทีม (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2552)

3. การสอนแบบอิงประสบการณ์ จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเอกสารเกี่ยวกับการสอนแบบอิงประสบการณ์ เพื่อนำข้อมูลมากำหนดองค์ประกอบ การออกแบบระบบการสอน โดยผู้วิจัยได้นำกระบวนการสอนแบบอิงประสบการณ์ ของชัยยงค์ พรหมวงศ์ ซึ่งมีองค์ประกอบ 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ 2) ปฏิบัติเผชิญประสบการณ์ 3) เผชิญประสบการณ์ 4) รายงานความก้าวหน้า 5) รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ 6) สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ และ 7) ทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์

ผลการทดสอบประสิทธิภาพ ระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับ นักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสไครราช

ผลการทดสอบประสิทธิภาพของระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับ นักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสไครราช ตามเกณฑ์ E_1/E_2 (เกณฑ์ประสิทธิภาพ 85/85) ดังนี้

ผลการทดสอบประสิทธิภาพเบื้องต้น (Tryout) ครั้งที่ 1 ทดสอบแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One to one testing) จำนวน 3 คน E_1/E_2 เท่ากับ 76.00/78.67 ซึ่งไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด 85/85 ผู้วิจัยได้ตรวจสอบระบบการสอน สัมภาษณ์ผู้ใช้นักเรียน กระบวนการจัดการเรียน การสอนและข้อเสนอแนะจากนั้นทำการปรับปรุงข้อบกพร่องที่พบและเพิ่มเติมส่วนประกอบที่ จำเป็นเพื่อให้ประสิทธิภาพด้านกระบวนการและด้านผลลัพธ์สูงขึ้นกว่าเดิมแล้วนำไปทดสอบ ครั้งที่ 2 แบบกลุ่มเล็ก จำนวน 9 คน E_1/E_2 เท่ากับ 74.67/79.11 ซึ่งไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด 85/85 ผู้วิจัยได้ตรวจสอบระบบการสอน สัมภาษณ์ผู้ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านกระบวนการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะ จากนั้นทำการปรับปรุงข้อบกพร่องที่พบและ เพิ่มเติมส่วนประกอบที่จำเป็น เพื่อให้ประสิทธิภาพด้านกระบวนการและด้านผลลัพธ์สูงขึ้น กว่าเดิมแล้วนำไปทดสอบครั้งที่ 3 แบบภาคสนาม จำนวน 30 คน E_1/E_2 เท่ากับ 84.13/85.30 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และการทดสอบประสิทธิภาพเบื้องต้น (Trial run) ครั้งที่ 4 แบบทดลองสอนจริง จำนวน 28 คน E_1/E_2 เท่ากับ 84.07/85.46 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ กล่าวคือ แนวคิดการจัดระบบการเรียนการสอนประกอบด้วยองค์ประกอบ ด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลลัพธ์ และผลย้อนกลับ ส่งผลให้ระบบการสอนจึง ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ๆ ที่สัมพันธ์กันเพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตาม จุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2523)

ผลการรับรองระบบการสอน หลังจากผู้วิจัยได้พัฒนาระบบการสอนเป็นทีมแบบอิง ประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรี ธรรมาสไครราช

ผู้วิจัยได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิทางเทคโนโลยี การศึกษา ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านการสอนสังคมศึกษา เพื่อตรวจสอบและรับรอง ระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏ ราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสไครราช พร้อมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นปรับปรุงแก้ไขตาม คำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อความสมบูรณ์ของระบบการสอน ผลการประเมินส่วนประกอบ หลักของระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสไครราช มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.71 - 5.00 และ ค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.43 หมายความว่า การประเมินผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน มีความเห็น ว่า ส่วนประกอบหลักของระบบการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตาม 7 Steps Model ของศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และหลักการวิจัยสรุปเป็นองค์ความรู้ ดังนี้

การสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ อันดับแรกการเตรียมความพร้อมของนักศึกษา ก่อนเริ่มการเรียนการสอนให้ทราบถึงรายละเอียดของวิชา แนะนำวิธีการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ของการเรียน รูปแบบกิจกรรม เป้าหมาย สื่อการสอน รวมถึงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน มอบหมายงาน การกระจายงานกันทำในหน้าที่ของตน ให้ผู้เรียนทราบเกี่ยวกับงานที่ครูมอบหมาย แบ่งทีมเพื่อเตรียมความพร้อมในการเผชิญประสบการณ์ มีทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ เพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะความสามารถในการทำงานเป็นทีม ก่อนเผชิญประสบการณ์เรียนการสอนตามระบบการสอน เพราะการเผชิญประสบการณ์นั้น ผู้เรียนต้องแบ่งหน้าที่ในการทำงานรวบรวมหาข้อมูล เนื้อหา ความรู้ เพื่อนำความรู้นั้นไปใช้ในการเผชิญประสบการณ์ แล้วรายงานความก้าวหน้า ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันนำเสนอข้อมูลที่ ได้เผชิญประสบการณ์ นำเสนอรายงานระหว่างการทำกิจกรรมและสรุปหลังเผชิญประสบการณ์ เพื่อรายงานและสรุปหลังเผชิญประสบการณ์และทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังจากเผชิญประสบการณ์เป็นอย่างไร เพื่อทราบผลการเรียนรู้

สรุป

ระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช เป็นการพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีทักษะความสามารถในการทำงานเป็นทีมที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสร้างความรู้จากประสบการณ์เดิมโดยเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติในสิ่งที่ต้องการรู้ โดยการนำขั้นตอนการสอนแบบอิงประสบการณ์ 7 ขั้นตอนนำไปเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนนำมาพัฒนาเป็นระบบการสอนเป็นทีม เพื่อให้ได้ระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ เพื่อพัฒนาระบบการสอนที่สมบูรณ์แบบต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำระบบการสอนเป็นทีมแบบอิงประสบการณ์ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช ไปใช้กับรายวิชาอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้
2. การสร้างความสามารถ ถ้าในการทำงาน หรือการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงาน ต้องอาศัยการฝึกฝนปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งนักศึกษาที่เข้าร่วมกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรเป็นผู้มีหน้าที่ความรับผิดชอบ มีวินัย มีความกระตือรือร้น ในการร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ
3. ควรแนะนำให้นักศึกษาได้เรียนรู้วิธีการวิเคราะห์สังเคราะห์ และสรุปผลความรู้ที่ได้จากการค้นคว้าการแลกเปลี่ยนหรือการระดมความคิด และควรมีการให้ความรู้ทักษะด้านการฟัง เพื่อให้ นักศึกษามีทักษะและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ถูกต้อง เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านระบบ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาผลการใช้ระบบการสอน โดยใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนความรู้กับนักศึกษาวิชาชีพครู ควรมีการศึกษามูลค่าการใช้ระบบนักศึกษาคนอื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษานำผลตามระบบการสอนไปใช้กับรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอื่น เช่น การสอนแบบโครงงานเป็นฐาน การสอนแบบใช้ปัญญาเป็นฐาน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2523). ระบบสื่อการสอน. ใน ในชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เล่ม 1 หน่วยที่ 1-5. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- _____. (2545). การวางแผนการสอนและเขียนแผนการสอน. ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
วิทยาการการสอน หน่วยที่ 8-15 (พิมพ์ครั้งที่ 7). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช.
- _____. (2545). การวางแผนการสอนและเขียนแผนการสอน. ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
วิทยาการการสอน หน่วยที่ 8-15 (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช.
- _____. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อและชุดการสอน. วารสารศิลปากร ศึกษาศาสตร์
วิจัย, 7-19.
- ทีศนา แคมมณี. (2547). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: ด่านสุธา.
- นงนุช เสือพุมิ และคณะ. (2560). การจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์ทางการพยาบาล.
วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข, 27(1), 12-21.
- พิชาติ แก้ววง. (2563). ศาสตร์การจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ยงยุทธ เกษสาคร. (2541). ภาวะผู้นำและการจูงใจ. กรุงเทพมหานคร: เอส แอนด์ จี กราฟิก.
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2550). หลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครู
กรุงเทพมหานครมีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะสายงานการสอน. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา. (2562). พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562. เรียกใช้
เมื่อ 20 มิถุนายน 2565 จาก <chrome-extension://efaidnbmnnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.mhesi.go.th/images/2563/pusit/legal-all/1p2562.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2552). คู่มือสมรรถนะหลักคำอธิบายและ
พฤติกรรมบ่งชี้. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- Honey, P., & Mumford, A. (1992). The manual of learning styles (2 ed.).
Maidenhead, K: Peter Honey and Alan Mumford.
- Kolb, A. Y., & Kolb, D. A. (2005). Learning styles and learning spaces: Enhancing
experiential learning in higher education. Academy of Management
Learning & Education, 4(2), 193-212.
- Parker, G. M. (1990). Team player and team work: The new competitive
business strategy San Francisco. Calif.: Jossey-Bass.